SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:723

av Anders Ådahl (C)

Starkare civilsamhälle genom folkbildning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka civilsamhället genom ökade satsningar på folkbildning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Civilsamhället spelar en avgörande roll i Sveriges demokratiska utveckling genom att främja delaktighet, engagemang och samhällsansvar. Det är genom ett starkt civilsamhälle som vi kan säkerställa en levande demokrati, ökad jämlikhet och social sammanhållning. En av de viktigaste byggstenarna för ett starkt civilsamhälle är folkbildningen – den fria och frivilliga bildningen som sker genom studieförbund, folkhögskolor och ideella föreningar. Folkbildningen är en nyckelfaktor för att stärka civilsamhället, särskilt i en tid då polarisering och exkludering hotar den demokratiska samhällsgemenskapen.

Civilsamhället består av organisationer, föreningar och rörelser som verkar oberoende av staten och marknaden. Det är inom civilsamhället som människor får möjlighet att samlas och agera för gemensamma intressen, oavsett om det handlar om miljö, kultur, idrott eller mänskliga rättigheter. I ett samhälle där det offentliga inte kan lösa alla utmaningar på egen hand, blir civilsamhällets roll än viktigare.

Men civilsamhället står inför utmaningar, såsom minskat engagemang, svårigheter att rekrytera nya medlemmar och ökade krav på professionalisering. I många delar av landet, särskilt på landsbygden, har föreningslivet tappat mark på grund av avfolkning och ekonomiska svårigheter. Här spelar folkbildningen en avgörande roll som en brobyggare mellan olika grupper och som en plattform för medborgare att delta aktivt i samhällslivet.

Folkbildningen, genom folkhögskolor och studieförbund, är en central del av civilsamhället. Den erbjuder människor en plats för lärande, utveckling och möten över generationsgränser och socioekonomiska gränser. Folkbildningen har också en särskilt

viktig roll i att främja demokratiska värderingar, social delaktighet och personlig utveckling. Genom att stärka folkbildningen kan vi därmed stärka civilsamhället.

För att stärka folkbildningen och dess roll inom civilsamhället, särskilt i ljuset av de utmaningar som både folkbildningen och civilsamhället står inför, föreslås följande åtgärder:

1. **Ökade resurser till studieförbund och folkhögskolor**
   Staten bör öka de ekonomiska resurserna till folkbildningsverksamheter, särskilt i glesbygds- och landsbygdsområden. Detta skulle möjliggöra att fler kurser och studiecirklar kan erbjudas, särskilt inom områden som främjar demokratiskt deltagande, integration och lokal utveckling.

2. **Främja digital folkbildning**
   I en tid då digitaliseringen förändrar samhället i grunden behöver folkbildningen hänga med i utvecklingen. Regeringen bör satsa på att utveckla och stödja digitala lärplattformar inom folkbildningen, vilket kan underlätta för fler att delta, oavsett geografisk plats eller socioekonomisk bakgrund. Detta skulle också kunna stärka landsbygdens tillgång till utbildning och kultur.

3. **Samarbete mellan civilsamhället och det offentliga**
   Ett närmare samarbete mellan civilsamhället och offentliga aktörer som kommuner och regioner bör främjas. Genom att samverka kan man bättre nyttja de resurser som finns och säkerställa att folkbildningen når ut till fler. Exempelvis kan kommuner erbjuda lokaler och ekonomiskt stöd till lokala folkbildningsinitiativ.

Anders Ådahl (C)